

Nota reserves en voorzieningen

Inhoudsopgave

1.	Conclusies en aanpassingen.....	4
1.1.	Eindconclusie	4
1.2.	Aanpassingen	4
2.	Inleiding.....	6
3.	Reserves en Voorzieningen	7
3.1.	Reserves	7
3.2.	Voorzieningen	8
3.3.	Bespaarde rente	9
4.	Beleidsuitgangspunten reserves en voorzieningen	10
4.1.	Hoofdpijnen beleid	10
4.2.	De algemene reserves	10
4.2.1	Huidige opbouw algemene reserve	10
4.2.2	Aanpassingen algemene reserve	11
4.2.3	Beleidsuitgangspunten algemene reserve	12
4.3.	De bestemmingsreserves	12
4.3.1	Huidige opbouw bestemmingsreserves	12
4.3.2	Aanpassingen bestemmingsreserve	12
4.3.3	Beleidsuitgangspunten bestemmingsreserve	13
4.4.	De voorzieningen	14
4.4.1	Huidige opbouw voorzieningen	14
4.4.2	Beleidsuitgangspunten voorzieningen	14
4.5.	Renteberekening reserves en voorzieningen	15
5.	Actueel overzicht reserves en voorzieningen.....	16
5.1	Overzicht reserves	17
5.2	Overzicht voorzieningen	45

1. Conclusies en aanpassingen

Voor u ligt de geactualiseerde nota reserves en voorzieningen 2015

De gemeente Midden-Drenthe heeft zich de verplichting opgelegd om per bestuursperiode een nota reserves en voorzieningen op te stellen. Doel van de nota is dat de raad het geactualiseerde beleidskader voor de reserves en de voorzieningen vaststelt.

1.1. Eindconclusie

- Op grond van de voorgestelde maatregelen worden reserves opgeheven, afgeroomd, samengevoegd en gebruikt om versneld af te schrijven.
- Het doel van reserves Bouwfonds en Essent wordt losgelaten.
- Er worden drie grote bestemmingsreserves: “Openbare ruimte”, “Woon- en leefomgeving” en “Conjunctuur reserve” ingesteld. Hiernaast blijven een beperkt aantal kleinere reserves bestaan.
- Incidentele bestedingen met een maatschappelijke nut worden vanuit de reserves bekostigd.
- Hierdoor zal in de toekomst minder een beroep gedaan worden op de structurele bestedingsruimte.
- Er worden besparingen in de exploitatie gerealiseerd.
- Door een ondergrens in te stellen van minimaal € 75.000 wordt voorkomen dat te snel voor elk willigkeurig doel een nieuwe reserve wordt ingesteld.

1.2. Aanpassingen

De hoogte van de algemene reserve wordt afgeleid van de risico's die de gemeente Midden-Drenthe loopt. Hierin passen niet de reserves aandelen Bouwfonds en Essent en de B-reserve. De reserves aandelen Bouwfonds en Essent worden opgeheven en de B-reserve wordt overgeheveld naar de bestemmingsreserves.

De reserves van de aandelen Bouwfonds en Essent worden anders aangewend. Hiermee wordt in de aankomende jaren een hoger rendement gehaald dan de rentevergoeding aan de exploitatie. Hiervoor worden de volgende stappen gezet.

- Aanwenden voor het afboeken van de restant boekwaarden 2015 buitenonderhoud basisonderwijs met een restant looptijd groter dan 10 jaar en om het krediet van de Brandenweg in Westerbork te bekostigen.
- Een gedeelte wordt aangewend om de algemene A-reserve en de reserve Bouwgrondexploitatie op niveau te brengen.
- Het resterende gedeelte wordt toegevoegd aan de reserve Openbare ruimte (was B-reserve).

De naam van de B-reserve wordt gewijzigd in de reserve “Openbare ruimte” omdat deze omschrijving beter de lading dekt. Ook wordt de bestedingsmogelijkheden van deze reserve verruimd. De reserve wordt ingezet voor fysieke werkzaamheden met een maatschappelijke nut. Hieronder vallen wegen, bruggen en openbaar groen. Het gaat om werkzaamheden om het object gedurende zijn levensduur weer in goede staat te brengen. Kenmerkend voor deze werkzaamheden is dat ze planmatig zijn. Uitgangspunt is dat voor

onderhoudswerkzaamheden met een cyclus van één jaar of korter vanuit de exploitatie worden bekostigd.

De reserve wordt gevoed door het restant van de op te heffen reserves aandelen Bouwfonds en Essent, saldo van op te heffen reserves GVVP en Bovenwijkse voorzieningen, 50% van het positief resultaat na bestemming volgend uit de voor- en najaarsnota en/of de programmarekening hier aan toe te voegen, de bijdragen fonds Bovenwijkse voorzieningen plan Nagtegaal die niet geoormerkt zijn voor het plan Beilen-Oost, vrijval kapitaallasten van de lopende infrastructurele investeringen en 50% van de incidentele bestedingsruimte. Hierdoor zal in de toekomst een buffer ontstaan om de jaarlijkse bestedingen hieruit te bekostigen waardoor minder beroep wordt gedaan op de structurele middelen.

De naam van de reserve Leefbaarheid wordt gewijzigd in de reserve “Woon- en leefomgeving” omdat deze omschrijving beter de lading dekt. Het doel van de reserve Woon en leefomgeving wordt het versterken van de sociale leefbaarheid in de woonomgevingen. Waardoor het aantrekkelijk wordt om in bepaald gebied te wonen of te werken. De mens staat centraal.

De voeding van deze reserve bestaat uit vrijval van de overige reserves die op grond van deze actualisatie opgeheven of afgeroomd kunnen worden, 50% van het positief resultaat na bestemming volgend uit de voor- en najaarsnota en/of de programmarekening en 50% van de incidentele bestedingsruimte.

De reserves GVVP, Bovenwijkse voorzieningen, Regeling Geldelijke Steun Huisvesting Gehandicapten(RGSHG), Onderhoud buitenkant onderwijs en Bodemsanering, Financiering milieustraat Beilen en Kunstfonds worden opgeheven.

De overschotten op de reserves vervangingsinvesteringen en BCF worden afgeroomd.

De reserves die overblijven zijn reserves die door hun specifieke doel niet kunnen worden samengevoegd en/of binnen enkele jaren door de realisatie van het doel kunnen worden opgeheven.

Door deze actualisatie ontstaan drie grote reserves. De reserve Openbare ruimte heeft betrekking op fysieke investeringen die liggen op het gebied van wegen, bruggen en groen en waarbij sprake is van een maatschappelijk nut. De reserve Woon- en leefomgeving heeft betrekking op het versterken van de sociale woon- en leefomgeving en de Conjunctuur reserve voor het opvangen van de conjuncturele schommelingen in onze begroting. Hiernaast zijn nog wel reserves nodig voor specifieke doelen die niet onder deze drie grote reserves zijn te brengen.

Met het instellen van een bestemmingsreserves wordt terughoudender omgegaan. De minimale omvang van een bestemmingsreserve moet € 75.000 zijn. Voor kleine bestemmingen zal in het betreffende jaar incidentele budgetten in de exploitatiebegroting beschikbaar gesteld worden.

Door een afzonderlijk besluit kan indien nodig hiervan afgeweken worden.

2. Inleiding

De huidige nota is in 2008 vastgesteld. Deze wordt nu geactualiseerd.

In deze nota worden (nieuwe) beleidsregels voor reserves en voorzieningen vastgelegd, gebaseerd op de geactualiseerde juridische en financiële uitgangspunten en inzichten. Reserves en voorzieningen zijn van grote betekenis voor de budgettaire stabiliteit van de gemeente. Reserves en voorzieningen maken grote toekomstige uitgaven mogelijk, voor bijvoorbeeld groot onderhoud, (vervangings)investeringen of projecten die te omvangrijk zijn om ten laste van de exploitatiebegroting te brengen. Daarnaast spelen ze een rol als buffer in geval van financiële tegenvallers en ter egalisatie van de lasten.

Daarom zijn de bestaande reserves op de volgende onderdelen getoetst:

- a. Wordt voldaan aan de BBV voorschriften;
- b. Kan door een andere invulling in de aankomende jaren een besparing in de exploitatie worden behaald;
- c. Is het doel van de reserve nog actueel;
- d. Kunnen reserves worden samengevoegd;
- e. Hoe hoog moet het saldo van de reserve zijn voor het te realiseren doel.

Hiernaast hebben wij getoetst of investeringen bekostigd kunnen worden uit een bestemmingsreserve en niet meer jaarlijks vanuit de structurele of incidentele bestedingsruimte gefinancierd worden.

De opbouw van de nota is als volgt:

In hoofdstuk 3	Omschrijving van de belangrijkste begrippen. Uitgangspunt voor de begripsbepaling zijn met name de wettelijke kaders zoals die via het BBV aan alle gemeenten zijn meegegeven;
In hoofdstuk 4	De huidige stand van zaken, de aanpassingen en de geactualiseerde beleidsuitgangspunten voor de reserves en voorzieningen van de gemeente worden beschreven. In dit hoofdstuk bevinden zich de criteria voor mutaties en richtlijnen met betrekking tot het instellen c.q. opheffen van reserves en voorzieningen;
In hoofdstuk 5	Een actueel overzicht van de reserves en voorzieningen.

3. Reserves en Voorzieningen

In dit hoofdstuk worden de definities en kenmerken van de reserves en voorzieningen nader beschreven. Het betreft de bepalingen met betrekking tot de reserves en de voorzieningen die zijn vastgelegd in de artikelen 42 t/m 45 van het Besluit Begroting en Verantwoording Gemeenten (BBV).

Het belangrijkste verschil tussen reserves en voorzieningen is de aanwending. Reserves behoren tot het eigen vermogen. Ze zijn in principe vrij aanwendbaar en de raad kan een besluit nemen over een andere aanwending. Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen. Aan voorzieningen kleef een verplichting waar de gemeente niet onderuit kan en zijn dus niet vrij aanwendbaar.

3.1. Reserves

De reserves kunnen worden omschreven als vermogensbestanddelen, die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vrij zijn te besteden.

In artikel 43, lid 1 van het BBV worden de reserves onderscheiden in:

- a. de algemene reserve;
- b. de bestemmingsreserves.

De algemene reserve vormt het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente waaraan geen specifieke bestemming is gegeven. De reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers. Tekorten en overschotten op de jaarrekening komen ten laste respectievelijk ten gunste van de algemene reserve. Waarbij in de jaarrekening wordt voorgesteld hoe dit overschot moet worden bestemd.

In artikel 43, lid 2 van het BBV wordt een bestemmingsreserve gedefinieerd als een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven. Een bestemmingsreserve is te besteden aan het doel waarvoor deze is ingesteld. De bestemming kan door de raad worden gewijzigd. Zolang de raad de bestemming kan wijzigen, is er sprake van een bestemmingsreserve.

In artikel 54, lid 1 van de BBV staat: in de toelichting op de balans in de jaarrekening worden de aard en de reden van elke reserve en de toevoegingen en onttrekkingen daaraan toegelicht. Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves dienen via de resultaatbestemming plaats te vinden.

De functies van reserves

Bij de reserves zijn de volgende functies te onderscheiden:

Bufferfunctie

De reserves maken het mogelijk noodzakelijke aanpassingsprocessen geleidelijk en dus niet schoksgewijs te laten verlopen en onverwachte tegenvallers op te vangen. Reserves vormen één van de instrumenten om risico's af te dekken en maken onderdeel uit van het weerstandscapaciteit.

Egalisatiefunctie

Reserves kunnen worden gevormd om baten en lasten over de jaren heen gelijkmatig te verdelen. Extreme pieken en dalen in de exploitatiebegroting kunnen zo worden vermeden. Zo kunnen ongewenste schommelingen in tarieven die aan derden in rekening worden gebracht door middel van een egalisatiereserve worden opgevangen.

Financieringsfunctie

Reserves kunnen worden gebruikt als eigen financieringsmiddel omdat ze onderdeel uitmaken van het totale vermogen van een gemeente. Het vermogen kan worden aangewend als intern financieringsmiddel. Door investeringen of andere grote uitgaven (met een maatschappelijk nut) hiermee te financieren wordt de noodzaak beperkt tot financiering via rentedragend vermogen.

Bestedingsfunctie

Een reservering om te zijner tijd de realisering van bepaalde activiteiten mogelijk te maken. Het gereserveerde bedrag wordt gebruikt voor de dekking van de lasten of de investeringsuitgaven.

Inkomensfunctie

Een gemeente betaalt geen rente of dividend over het eigen vermogen en bespaarde rente kan op verschillende manieren worden besteed. Besparingen kunnen incidenteel of structureel worden gebruikt als dekking van de begroting of aan het eigen vermogen worden toegevoegd. Er is sprake van reserves met een inkomensfunctie wanneer:

- structureel gelden aan reserves worden onttrokken ter dekking van structurele lasten;
- structureel gelden aan reserves worden onttrokken ter dekking van de kapitaallasten van investeringen;
- de renteopbrengsten van de reserves (i.c. bespaarde rentelasten) worden aangewend als dekkingsmiddel voor de exploitatielasten. Als gevolg van financiering door middel van eigen vermogen (reserves) is immers geen leningskapitaal nodig, hetgeen rente bespaart.

Type reserve	Functie reserve
Algemene Reserves	- <i>Financieringsfunctie</i> - <i>Bufferfunctie</i>
Overige Bestemmingsreserves	- <i>Financieringsfunctie</i> - <i>Bestedingsfunctie</i> - <i>Inkomensfunctie</i>
Egalisatiereserves	- <i>Financieringsfunctie</i> - <i>Egalisatiefunctie</i>

3.2. Voorzieningen

De voorzieningen worden omschreven als afgezonderde vermogensbestanddelen die worden gevormd voor voorzienbare verplichtingen tegenover derden waarvan het bestaan

en de omvang nog onzeker zijn maar wel redelijkerwijs kunnen worden ingeschat. Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen van de gemeente, omdat deze gelden niet vrij beschikbaar zijn.

In artikel 44 van het BBV is het volgende opgenomen:

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
 - a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
 - b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
 - c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
 - d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen. Dit zijn , investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven. zie artikel 35 lid 1b.
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, lid b.
3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Toevoegingen aan de voorzieningen worden als last in de exploitatiebegroting opgenomen. De onttrekkingen worden rechtstreeks ten laste van de voorziening geboekt en blijven buiten de exploitatiebegroting.

3.3. Bespaarde rente

In artikel 2, lid 4 van het BBV is bepaald dat de berekende bespaarde rente over reserves en voorzieningen moet worden opgenomen onder de baten en lasten in de exploitatie. Reserves en voorzieningen zijn eigen financieringsbronnen waardoor minder geldleningen hoeven worden aangetrokken.

4. Beleidsuitgangspunten reserves en voorzieningen

Het beleid ten aanzien van de reserves en voorzieningen vormt geen op zichzelf staand beleid maar sluit aan op de financiële verordening (ex artikel 212 van de Gemeentewet) en maakt onderdeel uit van het algemeen financieel beleid van de gemeente.

In dit hoofdstuk worden de beleidsuitgangspunten voor onze reserves en voorzieningen beschreven. De opbouw is het huidige beleid ten aanzien van de reserves en voorzieningen, de aanpassingen en dan de nieuwe beleidsuitgangspunten.

Er wordt geëindigd met de beleidsregels ten aanzien van de bespaarde rente en welke gevolgen die het heeft op onze reserves en voorzieningen.

4.1. Hoofdpijnen beleid

Conform artikel 212 van de Gemeentewet heeft de gemeente Midden-Drenthe een financiële verordening vastgesteld. In artikel 10 van de vastgestelde financiële verordening is het volgende opgenomen:

Artikel 10. Financieringsfunctie

Lid 3 Het college neemt bij interne financieringsmiddelen de volgende richtlijnen in :

- a) de gemeentelijke reserves en voorzieningen worden gebruikt als intern financieringsmiddel;
- b) de rente die wordt toegerekend aan de interne financieringsmiddelen wordt jaarlijks in de kadernota vastgesteld.

Voor de beleidsuitgangspunten ten aanzien van de reserves geldt, dat het moet passen binnen het algemeen financieel beleid. Dit ter bevordering van een integrale beleidsafweging. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de wettelijke voorschriften omtrent reserves en voorzieningen zoals beschreven in hoofdstuk 3.

4.2. De algemene reserves

4.2.1 Huidige opbouw algemene reserve

De algemene reserve is opgesplitst in een algemene A- en B-reserve.

Algemene A-reserve

Het doel van deze algemene reserve is het vormen van een weerstandsvermogen om onverwachte financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Er bestaat geen voorschrift op basis waarvan de minimale omvang van de algemene reserve kan worden vastgesteld. Tot heden bedraagt de algemene weerstandsvermogen € 90,75 per inwoner. De algemene A-reserve heeft een stand van € 2.979.249 Alleen is vanaf de gemeentelijke herindeling het totale bedrag nooit aangepast aan het werkelijk aantal inwoners. Tot op heden is nog geen beroep gedaan op de algemene reserve.

Aandelen Bouwfonds en Essent

Om het wegvallen van de dividenden van de aandelen Bouwfonds en Essent op te vangen in onze exploitatie zijn de opbrengsten van deze aandelen € 2.026.537 respectievelijk € 8.713.949 afzonderlijk aan de A-reserve toegevoegd.

Algemene reserve weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie

De algemene reserve weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie dient als buffer om financiële tegenvallers in de bouwgrondexploitatie op te vangen. Het saldo moet tussen de € 500.000 en € 1 miljoen bedragen.

Algemene B-reserve

In de huidige nota is de Algemene B-reserve beschreven als een vrij aanwendbare algemene reserve die wordt ingezet als dekkingsmiddel voor de niet-structurele uitgaven. De algemene B-reserve wordt gebruikt voor projecten die worden gerealiseerd met subsidies (koppelsubsidies) of medefinanciering van derden. De bekostiging van projecten uit de B-reserve heeft in alle gevallen een incidenteel karakter.

De voeding vindt plaats door incidentele toevoegingen of door toevoeging van 50% van het resultaat na bestemming volgend uit de voor- en najaarsnota en/of de programmarekening. Er is geen minimale of maximale omvang vastgelegd.

4.2.2 Aanpassingen algemene reserve

De hoogte van de algemene reserve dient afgeleid te worden van de risico's die de gemeente loopt in de bouwgrond en de algemene dienst.

Daarom willen wij volstaan met een algemene A-reserve en een reserve weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie.

De overige reserves, te weten de reserves Bouwfonds en Essent en de algemene B-reserve, zijn niet noodzakelijk als algemene reserves.

Het bedrag van € 90,75 per inwoner wordt losgelaten. Hiervoor in de plaats het huidige bedrag van € 2.979.249 afronden op € 3 miljoen. Dit bedrag wordt aangehouden tenzij de berekeningen volgens de nota weerstandsvermogen en risicomanagement aanleiding geven om het bedrag aan te passen.

Sinds 2013 beschikt de gemeente over een voorziening bouwgrond. Hierdoor kan de omvang van de reserve weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie worden verlaagd. Een ondergrens van € 250.000 en een bovengrens van € 750.000 moet toereikend zijn.

Het doel van de reserve wordt:

“Het blijft noodzakelijk voor verliezen die niet via een voorziening kunnen lopen. Als op grond van een besluit gronden worden afgewaardeerd dan moet dit verlies direct in de boekwaarde van deze gronden worden verwerkt als er geen vooruitzichten meer zijn dat dit in de toekomst weer kan worden opgevangen. Bijvoorbeeld als besloten wordt om een plan niet in exploitatie te nemen. De gronden worden dan overgeheveld naar verspreide gronden. Dan verliest deze grond haar bestemming en valt terug naar agrarische bestemming. De waarde van deze grond is de agrarische prijs per ha. Het verschil tussen de huidige boekwaarde en de agrarische waarde moet direct als verlies worden genomen.”

De reserves aandelen Bouwfonds en Essent worden opgeheven en het saldo van de reserves wordt als volgt bestemd:

- € 20.751 Toevoegen aan de algemene A-reserve om tot € 3 miljoen te komen.
- € 293.365 Toevoegen aan de algemene reserve weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie om tot € 750.000 te komen.
- € 2.378.315 Aanwenden om de restant boekwaarden onderhoud buitenkant onderwijs versneld af te schrijven.
- € 1.000.000 Aanwenden om de Brandenweg in Westerbork versneld af te schrijven.
- € 7.048.055 Het restant toevoegen aan de reserve Openbare ruimte.

Gezien het doel van de B-reserve (het afzonderen van bedragen voor toekomstige bestedingen) hoort deze thuis onder de bestemmingsreserves. Deze reserve wordt overgeheveld naar de bestemmingsreserves.

4.2.3 Beleidsuitgangspunten algemene reserve

Voor de algemene reserve van de gemeente Midden-Drenthe worden de volgende beleidsuitgangspunten vastgelegd:

- De algemene reserve heeft een bufferfunctie;
- De omvang van de algemene A-reserve bedraagt € 3.000.000. Tenzij de berekeningen volgens de nota weerstandsvermogen en risicomanagement aanleiding geven om het bedrag aan te passen;
- De omvang van de algemene reserve bouwgrondexploitatie bedraagt tussen de € 250.000 en € 750.000;
- De algemene reserve bouwgrondexploitatie wordt tot aan de bovengrens gevoed door positieve resultaten van afgesloten plannen en uit de algemene middelen als door de ondergrens wordt gezakt;
- Aan de algemene reserves wordt geen rente toegerekend maar komt als baten in de exploitatie;
- Jaarlijks wordt de rentevergoeding vastgesteld. De rente wordt berekenend over de stand per 1 januari van het boekjaar;
- De raad wordt jaarlijks bij de begroting en de jaarrekening geïnformeerd over de stand, gewenste omvang en het verloop van de algemene reserves.

4.3. De bestemmingsreserves

4.3.1 Huidige opbouw bestemmingsreserves

Het doel van de bestemmingsreserves is het afzonderen van bedragen voor toekomstige bestedingen, waardoor de lasten in de exploitatie niet onder druk komen te staan.

4.3.2 Aanpassingen bestemmingsreserve

Zoals aangegeven wordt de Algemene B-reserve overgeheveld naar de bestemmingsreserves. Tevens is dit ook de gelegenheid om de aanwending te verruimen. De

reserve wordt gebruikt om bestaande Openbare ruimte (wegen, bruggen) te bekostigen ongeacht of er een sprake is van een bijdrage of medefinanciering van derden.

De naam B-reserve wordt gewijzigd in de reserve “Openbare ruimte”.

Beschrijving reserve:

“Fysieke werkzaamheden met een maatschappelijke nut. Hieronder vallen wegen, bruggen en openbaar groen. Het gaat om werkzaamheden om het object gedurende zijn levensduur weer in goede staat te brengen. Kenmerkend voor deze werkzaamheden is dat ze planmatig zijn. Uitgangspunt is dat voor onderhoudswerkzaamheden met een cyclus van één jaar of korter vanuit de exploitatie worden bekostigd.”.

Hierdoor komen meer werkzaamheden onder de reserve “Openbare ruimte” te vallen. Het saldo is voor de eerste jaren toereikend. Om het saldo ook in de toekomst toereikend te houden worden de volgende voedingen voorgesteld:

- De restanten van de reserves aandelen Bouwfonds en Essent, GVVP en Bovenwijkse voorzieningen.
- 50% van het positief resultaat na bestemming volgend uit de voor- en najaarsnota en/of de programmarekening.
- De bijdragen fonds Bovenwijkse voorzieningen plan Nagtegaal die niet geoormerkt zijn.
- Vrijval kapitaallasten van lopende infrastructurele investeringen.
- 50% van de incidentele bestedingsruimte.

Hierdoor zal in de toekomst een buffer ontstaan om meer werkzaamheden hieruit te bekostigen waardoor minder beroep wordt gedaan op onze structurele middelen.

Er wordt geen minimale of maximale omvang vastgelegd voor de reserve Openbare ruimte.

De naam reserve Leefbaarheid wordt gewijzigd in de reserve “Woon- en leefomgeving”.

Beschrijving reserve:

“Het versterken van de sociale en fysieke leefbaarheid in de eigen woonomgeving. De aantrekkelijkheid van het gebied om er te wonen of te werken neemt hierdoor toe”.

Deze reserve wordt als volgt gevoed:

- Vrijval van de op te heffen de reserves RGSHG, Onderhoud buitenkant onderwijs, Bodemsanering en Kunstfonds.
- Het saldo van het afkomen van de reserves BCF en vervangingsinvesteringen.
- 50% van het positief resultaat na bestemming volgend uit de voor- en najaarsnota en/of de programmarekening.
- 50% van de incidentele bestedingsruimte.

Er wordt geen minimale of maximale omvang vastgelegd voor de reserve Leefbaarheid.

Ook wordt een minimale omvang van een bestemmingsreserves ingesteld van € 75.000, tenzij door een afzonderlijk besluit hiervan wordt afgeweken. Voor kleine bestemmingen zal in het betreffende jaar incidentele budgetten worden opgenomen in de exploitatiebegroting.

4.3.3 Beleidsuitgangspunten bestemmingsreserve

Voor de bestemmingsreserves van de gemeente Midden-Drenthe worden de volgende beleidsuitgangspunten vastgelegd:

- Een bestemmingsreserve wordt alleen ingesteld om te sparen voor de toekomst en als er een concreet plan aan ten grondslag ligt, waaruit het doel en de bestedingswijze van de reserve blijkt. Zodra dit plan is afgerond kan de reserve worden opgeheven;
- Het instellen van een bestemmingsreserve dient bij een raadsbesluit plaats te vinden.
- De minimale omvang van een bestemmingsreserves bedraagt € 75.000. Tenzij een specifiek besluit genomen is om hiervan af te wijken;
- De raad wordt jaarlijks bij de begroting en de jaarrekening geïnformeerd over de stand, gewenste omvang en het verloop van de reserves;
- Bij de jaarrekening vindt de toetsing plaats of een reserve in stand moet blijven;
- Het saldo van een opgeheven bestemmingsreserve komt ten gunste van de exploitatie tenzij met een afzonderlijk besluit hiervan wordt afgeweken;
- De gemeenteraad is bevoegd om het doel of de bestemming te wijzigen. Voor een dergelijke wijziging is wel een raadsbesluit nodig;
- Aan de bestemmingsreserves , exclusief de uitzonderingen, wordt geen rente toegerekend maar komt als baten in de exploitatie;
- Een uitzondering hierop zijn de specifieke bestemmingsreserves of bestemmingsreserves waar kapitaallasten tegenover staan. Hier wordt de rente toegerekend aan de betreffende bestemmingsreserve. Dit betreft nu de reserves: bestemmingsreserve Gezondheidszorg voormalig Beilen;
- Jaarlijks wordt de rentevergoeding vastgesteld. De rente wordt berekenend over de stand per 1 januari van het boekjaar;

4.4. De voorzieningen

4.4.1 Huidige opbouw voorzieningen

De gemeente heeft maar een beperkt aantal voorzieningen. Deze voorzieningen zijn gevormd om toekomstige verplichtingen te kunnen waarborgen. Het gaat om de APPA pensioen regeling van (voormalige) wethouders en sinds 2013 een voorziening bouwgrond.

4.4.2 Beleidsuitgangspunten voorzieningen

Op grond van het BBV is het vereist dat de hoogte van de voorziening een directe relatie heeft met het risico en/of met de toekomstige verplichting. Bij de voorzieningen dient het niveau in overeenstemming te zijn met het doel waarvoor ze zijn gevormd. Bij de jaarrekening wordt jaarlijks beoordeelt of het niveau van de voorziening op termijn de gewenste dekking zal bieden.

Alle stortingen in de voorzieningen vereisen instemming van de raad. Bij de vorming van een voorziening autoriseert de raad vooraf de verwachte bestedingen en in de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over afwijkingen. Bestedingen worden rechtstreeks ten laste van de voorziening geboekt en blijven buiten de exploitatie.

Het doel van een voorziening kan niet wijzigen vanwege het verplichte karakter en de harde kaders

Een voorziening wordt opgeheven als een verplichting of een risico waarvoor een voorziening is ingesteld, is weggefallen of als een voorziening ophoudt te bestaan door bijvoorbeeld veranderingen in wet- of regelgeving. Aangezien opheffing van de voorziening in deze situatie verplicht is conform BBV, is voor het opheffen van de voorziening geen raadsbesluit nodig. Voor voorzieningen ter egalisatie van kosten geldt dat deze na besluitvorming door de gemeenteraad worden opgeheven. Het saldo van een voorziening, die wordt opgeheven, komt door een vrijval ten gunste van de exploitatie.

Als het doel van een voorziening verandert dan wordt via de formele besluitvorming een nieuwe voorziening ingesteld.

Voor de voorzieningen van onze gemeente wordt de volgende beleidsuitgangspunten gehanteerd:

- Een voorziening wordt ingesteld bij verplichtingen en verliezen, waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- Bij kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- In de jaarrekening wordt jaarlijks aandacht besteed aan het niveau van de voorzieningen. Voorzieningen dienen dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Tussentijdse aanpassingen worden gemeld in de voor- of najaarsnota;
- Op grond van artikel 45 van het BBV is het niet toegestaan om aan de voorzieningen rente toe te rekenen.

4.5. Renteberekening reserves en voorzieningen

Bij de rentetoevoegingen worden de volgende beleidsuitgangspunten gehanteerd.:

- Jaarlijks wordt de rentevergoeding vastgesteld;
- De rente wordt berekend over de stand per 1 januari van het boekjaar;
- De over het saldo van de algemene A-reserve, bestemmingsreserves en voorzieningen berekende rente wordt jaarlijks als algemeen dekkingsmiddel ten gunste gebracht van de exploitatie;
- Uitgezonderde hierop is de bestemmingsreserve Gezondheidszorg voormalig Beilen. Aan deze reserve wordt rente over de stand per 1 januari van het boekjaar toegerekend. Deze komen ten laste van de exploitatie.

5. Actueel overzicht reserves en voorzieningen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de huidige reserves en voorzieningen van onze gemeente.

Van elke op 1 januari 2015 aanwezige reserve en voorziening wordt het doel beschreven, de omvang en de voeding, de voorwaarden voor mutaties en een weergave van het financiële verloop. Het financiële verloop is gebaseerd op de jaarrekening 2014 en de meerjarenraming 2015-2018.

De reserves en voorzieningen zijn getoetst op de beleidsregels zoals aangegeven in hoofdstuk 4. De reserves en voorzieningen, die niet voldoen aan deze uitgangspunten zijn voorzien van een voorstel tot besluitvorming die leidt tot opheffing, samenvoeging of aanpassing.

5.1 Overzicht reserves

Naam van de reserve:		Algemene A-reserve																																															
Programma:	Algemene Middelen																																																
Doel	De algemene A-reserve wordt gebruikt voor onvoorzienbare incidentele uitgaven en voor andere niet voorzienbare financiële risico's (weerstandsvermogen).																																																
Voeding	Indien het saldo moet worden verhoogd dan moet dit plaatsvinden vanuit de algemene middelen.																																																
Meerjarenraming	<table><tr><th></th><th>2014</th><th>2015</th><th>2016</th><th>2017</th><th>2018</th></tr><tr><td>Stand 1/1</td><td>2.979.249</td><td>2.979.249</td><td>3.000.000</td><td>3.000.000</td><td>3.000.000</td></tr><tr><td>Toevoegingen</td><td>0</td><td></td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Onttrekkingen</td><td>0</td><td></td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Claims</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Aanpassingen</td><td>0</td><td>20.751</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Stand 31/12</td><td>2.979.249</td><td>3.000.000</td><td>3.000.000</td><td>3.000.000</td><td>3.000.000</td></tr></table>								2014	2015	2016	2017	2018	Stand 1/1	2.979.249	2.979.249	3.000.000	3.000.000	3.000.000	Toevoegingen	0		0	0	0	Onttrekkingen	0		0	0	0	Claims						Aanpassingen	0	20.751	0	0	0	Stand 31/12	2.979.249	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000
		2014	2015	2016	2017	2018																																											
	Stand 1/1	2.979.249	2.979.249	3.000.000	3.000.000	3.000.000																																											
	Toevoegingen	0		0	0	0																																											
	Onttrekkingen	0		0	0	0																																											
	Claims																																																
	Aanpassingen	0	20.751	0	0	0																																											
	Stand 31/12	2.979.249	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000																																											
Noodzakelijk niveau	De omvang van de algemene A-reserve wordt gesteld op € 3.000.000. Tenzij de berekeningen volgens de nota weerstandsvermogen en risicomanagement aanleiding geven om het bedrag aan te passen.																																																
Claims	Geen.																																																
Handhaven/ opheffen	De reserve is noodzakelijk omdat de gemeente verplicht is om over een bepaalde buffer te beschikken voor niet voorzienbare financiële risico's .																																																
Voorstel	Handhaven en het saldo optrekken tot € 3.000.000																																																

Naam van de reserve:		Weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie																																															
Programma:	Werk/bouwen, wonen en milieu																																																
Doel	Deze algemene reserve dient als buffer om financiële tegenvallers in de bouwgrondexploitatie op te vangen. Als op grond van een besluit gronden worden afgewaardeerd dan moet dit verlies direct in de boekwaarde van deze gronden worden verwerkt als er geen vooruitzichten zijn dat dit in de toekomst weer kan worden opgevangen.																																																
Voeding	De algemene reserve bouwgrondexploitatie wordt tot aan de bovengrens gevoed door positieve resultaten van de afgesloten plannen en uit de algemene middelen als door de ondergrens wordt gezakt.																																																
Meerjarenraming	<table><tr><td></td><td>2014</td><td>2015</td><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td></tr><tr><td>Stand 1/1</td><td>474.533</td><td>456.635</td><td>750.000</td><td>750.000</td><td>750.000</td></tr><tr><td>Toevoegingen</td><td>415</td><td></td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Onttrekkingen</td><td>-18.313</td><td></td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Claims</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Aanpassingen</td><td></td><td>293.365</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Stand 31/12</td><td>456.635</td><td>750.000</td><td>750.000</td><td>750.000</td><td>750.000</td></tr></table>								2014	2015	2016	2017	2018	Stand 1/1	474.533	456.635	750.000	750.000	750.000	Toevoegingen	415		0	0	0	Onttrekkingen	-18.313		0	0	0	Claims						Aanpassingen		293.365	0	0	0	Stand 31/12	456.635	750.000	750.000	750.000	750.000
	2014	2015	2016	2017	2018																																												
Stand 1/1	474.533	456.635	750.000	750.000	750.000																																												
Toevoegingen	415		0	0	0																																												
Onttrekkingen	-18.313		0	0	0																																												
Claims																																																	
Aanpassingen		293.365	0	0	0																																												
Stand 31/12	456.635	750.000	750.000	750.000	750.000																																												
Noodzakelijk niveau	De omvang van de algemene reserve bouwgrondexploitatie bedraagt tussen de € 250.000 en € 750.000.																																																
Claims	Afhankelijk van de uitkomsten van de jaarlijkse actualisatie dynamische kostprijsberekeningen of afzonderlijke besluitvorming die leiden tot afwaardering van de boekwaarden.																																																
Handhaven/opheffen	Voor het bekostigen van toekomstige afwaarderingen die ontstaan omdat een plan anders wordt bestemd of omdat de afwaarderingen/tekorten in de toekomstige ontwikkeling van het plan kunnen worden afgevangen.																																																
Voorstel	Handhaven en het saldo optrekken tot € 750.000																																																

Naam van de reserve:		Opbrengst aandelen Bouwfonds/Essent					
Programma:	Algemene middelen						
Doel	Het opvangen van de weggefallen baten van de betreffende aandelen						
Voeding	Geen.						
Meerjarenraming							
		2014	2015	2016	2017	2018	
	Stand 1/1	10.801.713	11.009.419	0	0	0	
	Toevoegingen	218.876					
	Onttrekkingen	-11.170					
	Voorjaarsnota 2015		-268.933				
	Claims						
	Aanpassingen		-10.740.486				
	Stand 31/12	11.009.419	0	0	0	0	
	In 2015 heeft een onttrekking plaatsgevonden voor de afboeking van de boekwaarde scholen ivm de bouw van de brede scholen.						
Noodzakelijk niveau	Niet van toepassing						
Claims	Niet meer aanwezig.						
Handhaven/ Opheffen	Deze reserve hoort niet thuis onder de algemene reserve en heeft geen specifieke bestemming.						
Voorstel	Deze reserve opheffen en als volgt herverdelen:						
	Toevoegen aan de algemene A-reserve om tot € 3 miljoen te komen					€	20.751
	Toevoegen aan de algemene reserve weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie om tot € 750.000 te komen.					€	293.365
	Aanwenden om de restant boekwaarden onderhoud buitenkant onderwijs versneld af te schrijven.					€	2.378.315
	Aanwenden om de Brandenweg in Westerbork te bekostigen					€	1.000.000
	Het restant toevoegen aan de reserve Openbare ruimte					€	7.048.055
	Totaal					€	10.740.486

Naam van de reserve:		Openbare ruimte (was de B-reserve)																																																					
Programma:	Openbare ruimte																																																						
Doel	Fysieke werkzaamheden met een maatschappelijke nut. Hieronder vallen wegen, bruggen en openbaar groen. Het gaat werkzaamheden om het object gedurende zijn levensduur weer in goede staat te brengen. Kenmerkend voor deze werkzaamheden is dat ze planmatig zijn. Uitgangspunt is dat voor onderhoudswerkzaamheden met een cyclus van één jaar of korter vanuit de exploitatie worden bekostigd.																																																						
Voeding	50% van de incidentele bestedingsruimte, 50% van het positief resultaat na bestemming volgend uit de voor- en najaarsnota en/of de programmarekening, de bijdragen fonds bovenwijkse voorzieningen plan Nagtegaal die niet geormerkt zijn voor het plan Beilen-Oost, vrijval kapitaallasten van de lopende infrastructurele investeringen.																																																						
Meerjarenraming	<table><tr><th></th><th>2014</th><th>2015</th><th>2016</th><th>2017</th><th>2018</th></tr><tr><td>Stand 1/1</td><td>3.381.389</td><td>4.210.527</td><td>10.982.793</td><td>10.982.793</td><td>10.982.793</td></tr><tr><td>Toevoegingen</td><td>1.436.996</td><td>217.146</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Onttrekkingen</td><td>-607.858</td><td>-736.423</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Voorjaarsnota 2015</td><td></td><td>203.603</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Claims</td><td></td><td>-751.298</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Aanpassingen</td><td></td><td>7.839.238</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Stand 31/12</td><td>4.210.527</td><td>10.982.793</td><td>10.982.793</td><td>10.982.793</td><td>10.982.793</td></tr></table>								2014	2015	2016	2017	2018	Stand 1/1	3.381.389	4.210.527	10.982.793	10.982.793	10.982.793	Toevoegingen	1.436.996	217.146				Onttrekkingen	-607.858	-736.423				Voorjaarsnota 2015		203.603				Claims		-751.298				Aanpassingen		7.839.238				Stand 31/12	4.210.527	10.982.793	10.982.793	10.982.793	10.982.793
	2014	2015	2016	2017	2018																																																		
Stand 1/1	3.381.389	4.210.527	10.982.793	10.982.793	10.982.793																																																		
Toevoegingen	1.436.996	217.146																																																					
Onttrekkingen	-607.858	-736.423																																																					
Voorjaarsnota 2015		203.603																																																					
Claims		-751.298																																																					
Aanpassingen		7.839.238																																																					
Stand 31/12	4.210.527	10.982.793	10.982.793	10.982.793	10.982.793																																																		
Noodzakelijk niveau	Wij willen geen minimale of maximale omvang vastleggen voor de reserve Openbare ruimte.																																																						
Claims	Op grond van genomen besluiten zijn de volgende beschikkingen binnen de onttrekkingen 2015 afgegeven: <table><tr><td>Woonservicezone</td><td>€ 175.000</td></tr><tr><td>GVVP 2013 o.a.30 en 60 km zones en kruisingen Oranjekanaal (BenW 12-11-2013) (Rbs 12-12-2013) (incl. overheveling Rbs 11-12-2014)</td><td>€ 409.901</td></tr><tr><td>Renovatie wijken (overgeheveld naar 2015, rbs 11 dec 2014)</td><td>€ 5.000</td></tr><tr><td>GVVP</td><td>€ 31.879</td></tr><tr><td>Deelgebied A Woonservicezone Beilen</td><td>€ 150.000</td></tr></table> Toekomstige claim zonder besluitvorming: <table><tr><td>Ter realisering van de aanpassing van de Domoweg</td><td>€ 226.860</td></tr><tr><td>Sluiting spoorwegovergang</td><td>€ 25.000</td></tr></table>							Woonservicezone	€ 175.000	GVVP 2013 o.a.30 en 60 km zones en kruisingen Oranjekanaal (BenW 12-11-2013) (Rbs 12-12-2013) (incl. overheveling Rbs 11-12-2014)	€ 409.901	Renovatie wijken (overgeheveld naar 2015, rbs 11 dec 2014)	€ 5.000	GVVP	€ 31.879	Deelgebied A Woonservicezone Beilen	€ 150.000	Ter realisering van de aanpassing van de Domoweg	€ 226.860	Sluiting spoorwegovergang	€ 25.000																																		
Woonservicezone	€ 175.000																																																						
GVVP 2013 o.a.30 en 60 km zones en kruisingen Oranjekanaal (BenW 12-11-2013) (Rbs 12-12-2013) (incl. overheveling Rbs 11-12-2014)	€ 409.901																																																						
Renovatie wijken (overgeheveld naar 2015, rbs 11 dec 2014)	€ 5.000																																																						
GVVP	€ 31.879																																																						
Deelgebied A Woonservicezone Beilen	€ 150.000																																																						
Ter realisering van de aanpassing van de Domoweg	€ 226.860																																																						
Sluiting spoorwegovergang	€ 25.000																																																						
Handhaven/opheffen	Deze reserve aanwenden om het grotere onderhoud aan bestaande wegen, bruggen en openbaar groen te bekostigen. Hierdoor wordt minder een beroep gedaan op de structurele bestedingsruimte.																																																						

Voorstel	Handhaven en instemmen met de nieuwe naam en voorgestelde voeding.	
	Door de opschoning van de bestaande reserves kunnen de volgende bedragen worden toegevoegd:	
	Bijdrage vanuit de op te heffen reserves:	Bedrag
	Aandelen Bouwfonds en Essent	€ 7.048.055
	Gemeentelijk Vekeer en Vervoersplan	€ 31.879
	Bovenwijkse voorzieningen	€ 549.792
	Verbouw openbare werken Westerbork	€ 209.512
	Totaal	€ 7.839.238

Naam van de reserve:		Woon- en leefomgeving (was Leefbaarheid)																																																					
Programma:	Divers																																																						
Doel	Het versterken van de sociale leefbaarheid in de woonomgevingen. Waardoor het aantrekkelijk wordt om in bepaald gebied te wonen of te werken. De mens staat centraal.																																																						
Voeding	vrijval van op te heffen reserve, 50% van het positief resultaat na bestemming volgend uit de voor- en najaarsnota en/of de programmarekening, 50% van de incidentele bestedingsruimte.																																																						
Meerjarenraming	<table><tr><th></th><th>2014</th><th>2015</th><th>2016</th><th>2017</th><th>2018</th></tr><tr><td>Stand 1/1</td><td>2.372.244</td><td>2.498.453</td><td>3.513.984</td><td>3.493.984</td><td>3.473.984</td></tr><tr><td>Toevoegingen</td><td>243.018</td><td>217.146</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Onttrekkingen</td><td>-116.809</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Voorjaarsnota 2015</td><td></td><td>203.602</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Claims</td><td></td><td>-464.433</td><td>-20.000</td><td>-20.000</td><td>-20.000</td></tr><tr><td>Aanpassingen</td><td></td><td>1.059.216</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Stand 31/12</td><td>2.498.453</td><td>3.513.984</td><td>3.493.984</td><td>3.473.984</td><td>3.453.984</td></tr></table>								2014	2015	2016	2017	2018	Stand 1/1	2.372.244	2.498.453	3.513.984	3.493.984	3.473.984	Toevoegingen	243.018	217.146				Onttrekkingen	-116.809					Voorjaarsnota 2015		203.602				Claims		-464.433	-20.000	-20.000	-20.000	Aanpassingen		1.059.216				Stand 31/12	2.498.453	3.513.984	3.493.984	3.473.984	3.453.984
	2014	2015	2016	2017	2018																																																		
Stand 1/1	2.372.244	2.498.453	3.513.984	3.493.984	3.473.984																																																		
Toevoegingen	243.018	217.146																																																					
Onttrekkingen	-116.809																																																						
Voorjaarsnota 2015		203.602																																																					
Claims		-464.433	-20.000	-20.000	-20.000																																																		
Aanpassingen		1.059.216																																																					
Stand 31/12	2.498.453	3.513.984	3.493.984	3.473.984	3.453.984																																																		
Noodzakelijk niveau	Wij willen geen minimale of maximale omvang vastleggen voor de reserve Leefbaarheid.																																																						
Claims	Op grond van genomen besluiten zijn voor € 564.433 aan diverse beschikkingen afgegeven. De grootste hiervan zijn : Vorbereidingskrediet Structuurvisie Westerbork																																																						

	Vervangingsinvesteringen	€	1.000.000
	BTW Compensatiefonds (BCF)	€	22.174
	Kunsthonds	€	17.847
	Ruimtelijke plannen	€	14.132
	Totaal	€	1.059.216

Naam van de reserve:		Bovenwijkse voorzieningen					
Programma:	Bouwen, wonen en milieu						
Doel	Het reserveren van middelen voor Bovenwijkse infrastructurele voorzieningen die nog niet direct worden gerealiseerd. Het moet hier gaan om voorzieningen die een aanwijsbaar Bovenwijks karakter hebben voor het betreffende plan.						
Voeding	In de exploitatieopzet van een bestemmingsplan wordt de hoogte van de bijdrage vastgelegd en aan welke infrastructurele werken de gelden van de Bovenwijkse voorzieningen worden besteed.						
Meerjarenraming							
		2014	2015	2016	2017	2018	
	Stand 1/1	513.638	549.792	0	0	0	
	Toevoegingen	36.154	0	0	0	0	
	Onttrekkingen	0	0	0	0	0	
	Claims	0	0	0	0	0	
	Aanpassingen	0	-549.792	0	0	0	
	Stand 31/12	549.792	0	0	0	0	
Noodzakelijk niveau	Afhankelijk van de vastgelegde maar nog niet gerealiseerde Bovenwijkse infrastructurele werken						
Claims	Het is geld dat bestemd moet worden aan die infrastructurele werken zoals aangegeven bij de betreffende plannen. De volgende onderverdeling kan worden gemaakt: Ter realisering van de aanpassing van de Domoweg. € 226.860 Onder het oude regiem en niet direct gekoppeld aan geplande werken. € 322.932						
Handhaven/ opheffen	Deze reserve hoeft niet in stand gehouden te worden. Het oude regiem is niet meer van toepassing en indien het nieuwe regiem van toepassing is dan kunnen deze verplichtingen in de reserve Openbare ruimte worden geoormerkt.						
Voorstel	Opheffen. Het saldo toevoegen aan de reserve Openbare ruimte waarbij de bijdrage voor aanpassing van de Domoweg wordt geoormerkt. Bij alle lopende exploitatieplannen (IEGG's) uitgaan van het nieuwe regiem. Het bedrag per m2 bovenwijkse voorzieningen van het oude regiem in de betreffende exploitatieopzetten in te trekken. De nog te ontvangen vergoeding Nagtegaal van fase 1,2 of 3 toevoegen aan de reserve Openbare ruimte						

Naam van de reserve:		Gemeentelijk Verkeers en Vervoersplan																																														
Programma:	Openbare ruimte																																															
Doel	Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de voornamelijk infrastructurele maatregelen van het integraal verkeers- en vervoersbeleid mede te kunnen financieren.																																															
Voeding	In het verleden uit incidentele middelen.																																															
Meerjarenraming	<table><tr><td></td><td>2014</td><td>2015</td><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td></tr><tr><td>Stand 1/1</td><td>31.879</td><td>31.879</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Toevoegingen</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Onttrekkingen</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Claims</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Aanpassing</td><td></td><td>-31.879</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Stand 31/12</td><td>31.879</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>							2014	2015	2016	2017	2018	Stand 1/1	31.879	31.879	0	0	0	Toevoegingen						Onttrekkingen						Claims						Aanpassing		-31.879				Stand 31/12	31.879	0	0	0	0
		2014	2015	2016	2017	2018																																										
	Stand 1/1	31.879	31.879	0	0	0																																										
	Toevoegingen																																															
	Onttrekkingen																																															
	Claims																																															
	Aanpassing		-31.879																																													
	Stand 31/12	31.879	0	0	0	0																																										
Noodzakelijk niveau	Niet van toepassing																																															
Claims	Geen.																																															
Handhaven/ opheffen	De bestemming van deze reserve valt onder infrastructurele werken en kan derhalve worden samengevoegd met de reserve Openbare ruimte.																																															
Voorstel	De reserve opheffen. Omdat het doel nu onder de reserve Openbare ruimte valt het restant toevoegen aan de reserve Openbare ruimte.																																															

Naam van de reserve:		Openbare verlichting				
Programma:	Openbare ruimte					
Doel	Uitvoering beleidsplan Verduurzaming openbare verlichting 2014-2023.					
Voeding	Restant jaarlijks exploitatiebudget Openbare verlichting.					
Meerjarenraming						
		2014	2015	2016	2017	2018
	Stand 1/1	0	220.952	952	952	952
	Toevoegingen	380.952				
	Onttrekkingen	-160.000	0			
	Voorjaarsnota 2015		-220.000			
	Claims					
	Aanpassingen					
	Stand 31/12	220.952	952	952	952	952
Noodzakelijk niveau	Totaal benodigd voor uitvoering maatregelen € 900.000, periode tot en met 2023.					
Claims	Totaal benodigd voor uitvoering maatregelen € 900.000. Oorspronkelijk voor de periode tot en met 2023. Dit wordt door bezuinigingen misschien langer. Jaarlijks was vanaf 2014 een bedrag van € 100.000 in de exploitatie beschikbaar voor uitvoering van het beleidsplan. Door bezuinigingen is dit bedrag vanaf 2015 naar beneden bijgesteld (nu jaarlijks nog € 50.000).					
Handhaven/ opheffen	Deze reserve is eind 2013 ingesteld om voor de periode 2014-2023 het beleidsplan Verduurzaming openbare verlichting te realiseren.					
Voorstel	Handhaven.					

Naam van de reserve:		Kunsthonds					
Programma:	Vrije tijd.						
Doel	Ingesteld voor de aankoop van kunstwerken en het houden van tentoonstellingen.						
Voeding	1% van de bestedingen op de bouw- en woonrijpmaken (te weten grondwerken, verhardingen, riolering, verlichting en groenaanleg) van de lopende exploitatieopzet bestemmingsplannen.						
Meerjarenraming							
		2014	2015	2016	2017	2018	
	Stand 1/1	16.616	17.847	0	0	0	
	Toevoegingen	1.231					
	Onttrekkingen						
	Claims						
	Aanpassingen		-17.847				
	Stand 31/12	17.847	0	0	0	0	
Noodzakelijk niveau	Niet van toepassing						
Claims	Geen						
Handhaven/ opheffen	Er is binnen de grondexploitatie wet geen wettelijke basis meer om het kunstbeleid via de huidige methodiek te verhalen. Net als fonds bovenwijkse voorziening zal er een direct aanwijsbaar verband moeten zijn. .						
Voorstel	Opheffen beneden te ondergrens. Saldo toevoegen aan de reserve Woon- en leefomgeving. Eventueel gehonoreerde verzoeken bekostigen uit de reserve Woon- en leefomgeving. Omdat er geen wettelijke basis meer is stoppen met de 1% regeling vanuit de bouwgrondexploitaties .						

Naam van de reserve:		verbouw openbare werken Westerbork																																														
Programma:	Openbaren werken																																															
Doel	De reserve wordt ingezet voor medefinanciering van de werkplaats met milieustraat in Beilen. Een deel van de kapitaallasten wordt gedekt door een jaarlijkse onttrekking aan deze reserve. Dit is conform de BBV regels voor investeringen met economisch nut.																																															
Voeding	De reserve is tot stand gekomen door een eenmalige storting en jaarlijks wordt de rente bijgeschreven over de restant boekwaarde van de reserve.																																															
Meerjarenraming	<table><tr><td></td><td>2014</td><td>2015</td><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td></tr><tr><td>Stand 1/1</td><td>223.180</td><td>216.414</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Toevoegingen</td><td>4.464</td><td>4.328</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Onttrekkingen</td><td>-11.230</td><td>-11.230</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Claims</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Aanpassingen</td><td></td><td>-209.512</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Stand 31/12</td><td>216.414</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>							2014	2015	2016	2017	2018	Stand 1/1	223.180	216.414	0	0	0	Toevoegingen	4.464	4.328	0	0	0	Onttrekkingen	-11.230	-11.230				Claims						Aanpassingen		-209.512				Stand 31/12	216.414	0	0	0	0
		2014	2015	2016	2017	2018																																										
	Stand 1/1	223.180	216.414	0	0	0																																										
	Toevoegingen	4.464	4.328	0	0	0																																										
	Onttrekkingen	-11.230	-11.230																																													
	Claims																																															
	Aanpassingen		-209.512																																													
	Stand 31/12	216.414	0	0	0	0																																										
Noodzakelijk niveau	Niet van toepassing																																															
Claims	Jaarlijks wordt een bijdrage van €11.230,00 onttrokken in de dekking van de kapitaallasten milieustraat.																																															
Handhaven/ opheffen	De kapitaallasten opvangen binnen de exploitatie.																																															
Voorstel	Opheffen en het saldo toevoegen aan de reserve Openbare ruimte.																																															

Naam van de reserve:		Ruimtelijke plannen					
Programma:	Bouwen, wonen en milieu						
Doel	Deze bestemmingsreserve is ingesteld om een aantal plannen te kunnen realiseren.						
Voeding	Geen.						
Meerjarenraming							
		2014	2015	2016	2017	2018	
	Stand 1/1	14.132	14.132	0	0	0	
	Toevoegingen						
	Onttrekkingen						
	Claims						
	Aanpassingen		-14.132				
	Stand 31/12	14.132	0	0	0	0	
Noodzakelijk niveau	Niet van toepassing						
Claims	Geen						
Handhaven/ opheffen	De uitvoering is gerealiseerd. De reserve is niet meer noodzakelijk.						
Voorstel	De reserve opheffen en het restant saldo toevoegen aan de reserve Woon- en leefomgeving.						

Naam van de reserve:		Dienstverleningsprogramma																																														
Programma:	Dienstverlening																																															
Doel	Het beschikbaar houden van incidentele middelen om invulling te geven aan de uitvoering van het dienstverleningsprogramma.																																															
Voeding	Het huidige saldo is toereikend.																																															
Meerjarenraming	<table><tr><td></td><td>2014</td><td>2015</td><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td></tr><tr><td>Stand 1/1</td><td>276.859</td><td>206.211</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Toevoegingen</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Onttrekkingen</td><td>-70.648</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Claims</td><td></td><td>-206.211</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Aanpassingen</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Stand 31/12</td><td>206.211</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>							2014	2015	2016	2017	2018	Stand 1/1	276.859	206.211	0	0	0	Toevoegingen						Onttrekkingen	-70.648					Claims		-206.211				Aanpassingen						Stand 31/12	206.211	0	0	0	0
		2014	2015	2016	2017	2018																																										
	Stand 1/1	276.859	206.211	0	0	0																																										
	Toevoegingen																																															
	Onttrekkingen	-70.648																																														
	Claims		-206.211																																													
	Aanpassingen																																															
Stand 31/12	206.211	0	0	0	0																																											
Noodzakelijk niveau	Eind 2014 is de eindrapportage dienstverleningsprogramma vastgesteld. Op grond van de nog noodzakelijke incidentele bestedingen kan het saldo met € 70.648,00 worden verlaagd. De verwerking hiervan heeft plaatsgevonden in de jaarrekening 2014.																																															
Claims	De nog uit te voeren incidentele werken staan opgenomen in de eindrapportage.																																															
Handhaven/ opheffen	De uitvoering van een aantal onderdelen wordt in de aankomende jaren gerealiseerd. Per onderdeel is in beeld welke incidentele middelen nog nodig zijn.																																															
Voorstel	Handhaven .																																															

Naam van de reserve:		Jeugdgezondheidszorg BDU CJG																																															
Programma:	Onderwijs en Jeugd																																																
Doel	Deze reserve is in 2008 ingesteld uit de vrijvallende voorziening Integrale Jeugd gezondheidszorg. Het doel van de reserve is om de middelen bestemd voor de jeugd(gezondheids)zorg daarvoor beschikbaar te houden.																																																
Voeding	Vanaf 2008 loopt het saldo van de uitgaven en inkomsten in het kader van het lokaal jeugdbeleid via deze reserve.																																																
Meerjarenraming	<table><tr><td></td><td>2014</td><td>2015</td><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td></tr><tr><td>Stand 1/1</td><td>861.880</td><td>732.748</td><td>574.054</td><td>452.860</td><td>369.166</td></tr><tr><td>Toevoegingen</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Onttrekkingen</td><td>-129.132</td><td>-158.694</td><td>-121.194</td><td>-83.694</td><td>-83.694</td></tr><tr><td>Claims</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Aanpassingen</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Stand 31/12</td><td>732.748</td><td>574.054</td><td>452.860</td><td>369.166</td><td>285.472</td></tr></table>								2014	2015	2016	2017	2018	Stand 1/1	861.880	732.748	574.054	452.860	369.166	Toevoegingen						Onttrekkingen	-129.132	-158.694	-121.194	-83.694	-83.694	Claims						Aanpassingen						Stand 31/12	732.748	574.054	452.860	369.166	285.472
		2014	2015	2016	2017	2018																																											
	Stand 1/1	861.880	732.748	574.054	452.860	369.166																																											
	Toevoegingen																																																
	Onttrekkingen	-129.132	-158.694	-121.194	-83.694	-83.694																																											
	Claims																																																
	Aanpassingen																																																
Stand 31/12	732.748	574.054	452.860	369.166	285.472																																												
Noodzakelijk niveau	Niet van toepassing.																																																
Claims	In de periode 2015-2016 staan onttrekkingen aan de reserve gepland in verband met de transitie Jeugdzorg. De rijksbijdrage over 2015 is ontoereikend om alle uitgaven in dit kader te dekken.																																																
Handhaven/ opheffen	In de periode 2015-2016 moet blijken of de (nog afnemende) rijksmiddelen voor de uitvoering van de Jeugdzorg toereikend zijn. Op basis van deze analyse kan een besluit worden genomen over het handhaven of opheffen van deze reserve.																																																
Voorstel	Handhaven																																																

Naam van de reserve:		Afkoopsom Regeling Geldelijke Steun Huisvesting Gehandicapten RGSHG (woningaanpassing)																																								
Programma:	Zorg en Welzijn.																																									
Doel	Het dekken van de nog te betalen RGSHG vergoeding aan derden.																																									
Voeding	Ontvangen afkoopsom van het rijk.																																									
Meerjarenraming	<table><tr><td></td><td>2014</td><td>2015</td><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td></tr><tr><td>Stand 1/1</td><td>2.883</td><td>2.883</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Toevoegingen</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Onttrekkingen</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Claims/bijstelling</td><td></td><td>-2.883</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Stand 31/12</td><td>2.883</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>							2014	2015	2016	2017	2018	Stand 1/1	2.883	2.883	0	0	0	Toevoegingen						Onttrekkingen						Claims/bijstelling		-2.883				Stand 31/12	2.883	0	0	0	0
		2014	2015	2016	2017	2018																																				
	Stand 1/1	2.883	2.883	0	0	0																																				
	Toevoegingen																																									
	Onttrekkingen																																									
	Claims/bijstelling		-2.883																																							
	Stand 31/12	2.883	0	0	0	0																																				
Noodzakelijk niveau	Niet van toepassing																																									
Claims	Geen																																									
Handhaven/ opheffen	De uitvoering is gerealiseerd. De reserve is niet meer noodzakelijk.																																									
Voorstel	De reserve opheffen omdat het doel is gerealiseerd. Het restant saldo toevoegen aan de reserve Woon- en leefomgeving.																																									

Naam van de reserve:		Gezondheidszorg voormalige gemeente Beilen																																								
Programma:	Zorg en Welzijn																																									
Doel	De voormalige gemeente Beilen heeft in het verleden een schenking van het Groene Kruis aanvaard. De schenking is beschikbaar gesteld onder de voorwaarde dat een gemeentelijk fonds gezondheidszorg werd ingesteld voor de bekostiging van projecten in de gezondheidszorg in het algemeen.																																									
Voeding	De omvang van het fonds groeit door de jaarlijkse toerekening die gelijk is aan de rentetoerekening.																																									
Meerjarenraming	<table><tr><td></td><td>2014</td><td>2015</td><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td></tr><tr><td>Stand 1/1</td><td>41.017</td><td>41.837</td><td>42.674</td><td>43.527</td><td>44.398</td></tr><tr><td>Toevoegingen</td><td>820</td><td>837</td><td>853</td><td>871</td><td>888</td></tr><tr><td>Onttrekkingen</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Claims</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Stand 31/12</td><td>41.837</td><td>42.674</td><td>43.527</td><td>44.398</td><td>45.286</td></tr></table>							2014	2015	2016	2017	2018	Stand 1/1	41.017	41.837	42.674	43.527	44.398	Toevoegingen	820	837	853	871	888	Onttrekkingen						Claims						Stand 31/12	41.837	42.674	43.527	44.398	45.286
		2014	2015	2016	2017	2018																																				
	Stand 1/1	41.017	41.837	42.674	43.527	44.398																																				
	Toevoegingen	820	837	853	871	888																																				
	Onttrekkingen																																									
	Claims																																									
Stand 31/12	41.837	42.674	43.527	44.398	45.286																																					
Noodzakelijk niveau	Niet van toepassing																																									
Claims	Geen.																																									
Handhaven/ opheffen	Aan de schenking hangen bepaalde voorwaarden die in acht genomen moeten worden.																																									
Voorstel	Handhaven voor dit specifieke doel ondanks dat het saldo beneden de ondergrens van € 75.000 is.																																									

Naam van de reserve:		Conjunctuurreserve					
Programma:	Algemene middelen						
Doel	Buffer in verband met de economische crisis voor het opvangen van conjunctuur schommelingen.						
Voeding	Bijdragen uit incidentele middelen.						
Meerjarenraming							
		2014	2015	2016	2017	2018	
	Stand 1/1	2.533.758	3.164.414	2.930.403	2.930.403	2.930.403	
	Toevoegingen	630.656	900.000				
	Onttrekkingen		-1.278.569				
	Voorjaarsnota 2015		144.558				
	Claims						
	Aanpassingen						
	Stand 31/12	3.164.414	2.930.403	2.930.403	2.930.403	2.930.403	
Noodzakelijk niveau	Afhankelijk van de marktontwikkelingen die conjuncturele effecten hebben.						
Claims	Een zachte landing van de transities. Wij hebben tijd nodig om de veranderingen te implementeren. Daarbij willen wij niet dat de inwoners de dupe worden van te snelle structurele bezuinigingen. Daarom vangen we eventuele tekorten bij de uitvoering van de transities tijdelijk op door een beroep te doen op de C-reserve.						
Handhaven/ opheffen	Deze reserve wordt betrokken bij de invoering van de drie transities en het opvangen van conjuncturele schommelingen.						
Voorstel	Handhaven.						

Naam van de reserve:		Waterplan				
Programma:	Openbare ruimte					
Doel	Uitvoering geven aan watergerelateerde projecten (Waterplan Midden-Drenthe)					
Voeding	In 2009 is een bijdrage ontvangen van het waterschap Reest en Wieden voor Stimuleringsbijdrage Stedelijk Waterbeheer. De bijdrage was € 317.680,00. In 2012 is € 100.000 gebruikt voor Markt-Nassaukade / Haven.					
Meerjarenraming						
		2014	2015	2016	2017	2018
	Stand 1/1	217.000	217.000	217.000	217.000	217.000
	Toevoegingen					
	Onttrekkingen					
	Claims					
	Aanpassingen					
	Stand 31/12	217.000	217.000	217.000	217.000	217.000
Noodzakelijk niveau	Huidig niveau is voldoende					
Claims	Afhankelijk van de projecten. Totale bedrag wordt gebruikt. Uitvoering 2015-2017 2015: vijver 't Spiek.					
Handhaven/ opheffen						
Voorstel	Handhaven					

Naam van de reserve:		Onderhoud buitenkant onderwijs				
Programma:	Onderwijs en Jeugd					
Doel	Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de kosten van onderhoud buitenkant basisonderwijsschoolgebouwen ≤ € 25.000 te kunnen bekostigen. Bedragen boven de € 25.000 worden gekapitaliseerd.					
Voeding	In de exploitatie is bijdrage per m2 schooloppervlakte opgenomen.					
Meerjarenraming						
		2014	2015	2016	2017	2018
	Stand 1/1	148.235	172.241	0	0	0
	Toevoegingen	24.006				
	Onttrekkingen		-172.241			
	Claims					
	Aanpassingen					
	Stand 31/12	172.241	0	0	0	0
Noodzakelijk niveau	Niet meer van toepassing omdat per 1/1/2015 deze taak is overgeheveld naar de schoolbesturen van het basisonderwijs.					
Claims	In verband met de overdracht van het buitenonderhoud naar het basisonderwijs, heeft de raad op 30 april 2015 besloten middelen beschikbaar te stellen aan de schoolbesturen om het achterstallig onderhoud uit te voeren. De kosten worden voor € 172.241,00 gefinancierd uit de reserve onderhoud buitenkant.					
Handhaven/opheffen	Vanaf 1 januari 2015 heeft het rijk besloten om het onderhoud buitenkant onderwijs inclusief de rijksmiddelen over te dragen aan de schoolbesturen. Hiermee is de gemeentelijke taak op deze activiteit komen te vervallen.					
Voorstel	De reserve opheffen omdat het doel is gerealiseerd.					

Naam van de reserve:		Lokaal onderwijsbeleid				
Programma:	Onderwijs en jeugd.					
Doel	Deze bestemmingsreserve is ingesteld om lokaal onderwijsbeleid te bekostigen.					
Voeding	Het verschil tussen begrote en werkelijke uitgaaf wordt jaarlijks onttrokken of gestort in de reserve.					
Meerjarenraming						
		2014	2015	2016	2017	2018
	Stand 1/1	277.336	205.356	180.356	155.356	155.356
	Toevoegingen					
	Onttrekkingen	-71.980	-25.000	-25.000		
	Claims					
	Stand 31/12	205.356	180.356	155.356	155.356	155.356
Noodzakelijk niveau	Er is geen ondergrens voor de reserve afgesproken.					
Claims	Er liggen op dit moment een claim voor financiering buurtacademie voor 2015 en 2016 van elk €25.000.					
Handhaven/ opheffen	Op dit moment wordt op basis van een bestuursopdracht gewerkt aan de nota Lokaal Onderwijsbeleid Midden-Drenthe. In afwachting van deze nota wordt de reserve gehandhaafd.					
Voorstel	Handhaven					

Naam van de reserve:		Onderhoud gebouwen				
Programma:	Diversen					
Doel	Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijks schommelende onderhoudskosten gemeentelijke gebouwen (exclusief schoolgebouwen), zoals opgenomen in het meerjarig onderhoudsplan, te kunnen bekostigen.					
Voeding	De reserve wordt gevoed door een jaarlijks geïndexeerde dotatie vanuit de algemene middelen. Voor 2015 bedraagt het budget € 498.868. Hiertegenover staat een gepland onderhoud van € 458.667. Het verschil wordt toegevoegd aan de reserve.					
Meerjarenraming						
		2014	2015	2016	2017	2018
	Stand 1/1	425.461	364.287	404.488	404.488	404.488
	Toevoegingen		40.201			
	Onttrekkingen	-61.174				
	Claims					
	Aanpassingen					
	Stand 31/12	364.287	404.488	404.488	404.488	404.488
Noodzakelijk niveau	Aan de hand van het meerjarig onderhoudsplan toetsen of het beschikbare budget in combinatie met het saldo van de reserve over een langere periode toereikend is om het geplande onderhoud te kunnen betalen.					
Claims	Geen					
Handhaven/ opheffen	Door deze reserve worden jaarlijkse schommelingen in de noodzakelijke onderhoudsbedragen binnen de exploitatie opvangen					
Voorstel	Handhaven					

Naam van de reserve:		Egalisatie verfijningsuitkering riolering																																														
Programma:	Bouwen, wonen en milieu																																															
Doel	Het opvangen van de verlaging van de verfijningsuitkering riolering uit het gemeentefonds. Door in het verleden versneld af te schrijven liepen (de vrijval van) de kapitaallasten niet meer gelijk op met (de afbouw) vergoeding verfijningsuitkering riolering. Vanaf 2006 worden de verfijningsuitkeringen riolering afgebouwd in het gemeentefonds. Om het exploitatie tekort op te vangen is besloten om jaarlijks een bedrag in de exploitatie beschikbaar te stellen. Tot en met 2006 ging het om incidentele toevoegingen en van 2009 is dit gewijzigd in een jaarlijkse structurele toevoeging. Hierdoor zal er in 2018 evenwicht ontstaan. Dan ontvangt de gemeente geen bijdrage meer als verfijningsuitkering riolering maar hebben wij het structureel beschikbaar in onze begroting.																																															
Voeding	Jaarlijks wordt tot en met 2017 € 100.000 en in 2018 €58.689 structureel toegevoegd om evenwicht te krijgen.																																															
Meerjarenraming	<table><tr><th></th><th>2014</th><th>2015</th><th>2016</th><th>2017</th><th>2018</th></tr><tr><td>Stand 1/1</td><td>834.756</td><td>476.067</td><td>217.378</td><td>58.689</td><td>0</td></tr><tr><td>Toevoeginngen</td><td>550.000</td><td>650.000</td><td>750.000</td><td>850.000</td><td>908.689</td></tr><tr><td>Onttrekkingen</td><td>-908.689</td><td>-908.689</td><td>-908.689</td><td>-908.689</td><td>-908.689</td></tr><tr><td>Claims</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Aanpassingen</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Stand 31/12</td><td>476.067</td><td>217.378</td><td>58.689</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>							2014	2015	2016	2017	2018	Stand 1/1	834.756	476.067	217.378	58.689	0	Toevoeginngen	550.000	650.000	750.000	850.000	908.689	Onttrekkingen	-908.689	-908.689	-908.689	-908.689	-908.689	Claims						Aanpassingen						Stand 31/12	476.067	217.378	58.689	0	0
	2014	2015	2016	2017	2018																																											
Stand 1/1	834.756	476.067	217.378	58.689	0																																											
Toevoeginngen	550.000	650.000	750.000	850.000	908.689																																											
Onttrekkingen	-908.689	-908.689	-908.689	-908.689	-908.689																																											
Claims																																																
Aanpassingen																																																
Stand 31/12	476.067	217.378	58.689	0	0																																											
Noodzakelijk niveau	Eind 2015 moet er nog een saldo zijn van € 217.378.																																															
Claims	Geen																																															
Handhaven/ opheffen	Vanaf 2018 is er evenwicht tussen de onttrekking en de toevoeging en vervalt het doel van deze reserve.																																															
Voorstel	Handhaven tot 2018.																																															

Naam van de reserve:		Egalisatie tarief afvalstoffenheffing				
Programma:	Bouwen, wonen en milieu					
Doel	Deze bestemmingsreserve is ingesteld om schommelingen in de tariefstelling afvalstoffenheffing op te kunnen vangen.					
Voeding	Het verschil tussen de jaarlijkse kosten van de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen en de opbrengst uit de afvalstoffenheffing wordt via resultaatbestemming met de reserve vereffend.					
Meerjarenraming						
		2014	2015	2016	2017	2018
	Stand 1/1	341.078	400.386	197.595	302.686	448.689
	Toevoegingen	59.308		105.091	146.003	142.480
	Onttrekkingen		-202.791			
	Claims					
	Aanpassingen					
	Stand 31/12	400.386	197.595	302.686	448.689	591.169
Noodzakelijk niveau	Niet van toepassing					
Claims	Geen					
Handhaven/ opheffen	Het jaarlijks saldo van de baten en lasten afvalstoffenheffing inclusief btw binnen de exploitatie wordt verrekend met deze reserve. Ook kan het saldo van de reserve aangewend worden om lagere tarieven in rekening te brengen bij de afnemers.					
Voorstel	Handhaven.					

Naam van de reserve:		Kosten bodemsanering					
Programma:	Bouwen, wonen en milieu						
Doel	Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de kosten van bodemsanering te dekken.						
Voeding	Uit incidentele middelen.						
Meerjarenraming							
		2014	2015	2016	2017	2018	
	Stand 1/1	2.180	2.180	0	0	0	
	Toevoegingen						
	Onttrekkingen						
	Claims						
	Aanpassingen		-2.180				
Stand 31/12	2.180	0	0	0	0		
Noodzakelijk niveau	Niet van toepassing						
Claims	Geen						
Handhaven/ opheffen	Het saldo is beneden de ondergrens en verliest daarmee zijn noodzakelijkheid.						
Voorstel	De reserve opheffen en het restant saldo toevoegen aan de reserve Woon- en leefomgeving .						

Naam van de reserve:		Vervangingsinvesteringen					
Programma:	Diversen						
Doel	Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse schommelende kapitaallasten van de vervangingsinvesteringen van materieel, meubilair en automatiseringsmiddelen te dekken.						
Voeding	In de begroting wordt jaarlijks aan de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen een geïndexeerd bedrag toegevoegd.						
Meerjarenraming							
		2014	2015	2016	2017	2018	
	Stand 1/1	1.361.736	1.708.481	604.533	609.002	577.142	
	Toevoegingen	977.493	776.486	784.251	792.094	845.597	
	Onttrekkingen	-630.748	-880.434	-779.782	-823.954	-862.797	
	Claims						
	Aanpassingen		-1.000.000				
Stand 31/12	1.708.481	604.533	609.002	577.142	559.942		
Noodzakelijk niveau	Het noodzakelijk niveau wordt bepaald door de schommelende effecten van de totale meerjaren vervangingsinvesteringen.						
Claims	Geen.						
Handhaven/ opheffen	Door deze reserve worden de jaarlijkse schommelingen in de noodzakelijke vervangingsbedragen binnen de exploitatie opvangen. Door de vertraging in de uitvoering van het dienstverleningsprogramma en andere (automatiserings)projecten werd de laatste jaren minder geld onttrokken aan de reserve om de kapitaallasten te dekken. Hierdoor nam het saldo van de reserve toe. In 2010 was het saldo van de reserve nog maar € 250.000. Eind 2014 was deze toegenomen tot € 1,7 miljoen. Op basis van het meerjaren vervangingsinvesteringsprogramma kan het saldo van deze reserve met € 1 miljoen worden verlaagd.						
Voorstel	Handhaven. Er kan circa € 1 miljoen onttrokken worden aan de bestemmingsreserve. Dit bedrag kan worden toegevoegd aan de besteminsreserve Woon- en leefomgeving.						

Naam van de reserve:		Personeel/organisatiestructuur					
Programma:	Algemene middelen						
Doel	Deze bestemmingsreserve is ingesteld ten behoeve van de organisatieontwikkeling.						
Voeding	In het verleden zijn incidenteel middelen toegevoegd.						
Meerjarenraming							
		2014	2015	2016	2017	2018	
	Stand 1/1	260.247	260.247	135.247	135.247	135.247	
	Toevoegingen						
	Onttrekkingen		-125.000				
	Claims						
	Stand 31/12	260.247	135.247	135.247	135.247	135.247	
Noodzakelijk niveau	Niet van toepassing						
Claims	Geen						
Handhaven/ opheffen	In 2015 worden middelen aangewend om met externe ondersteuning wijzigingen aan te brengen in de organisatie.						
Voorstel	Handhaven						

Naam van de reserve:		BTW Compensatiefonds (BCF)																																															
Programma:	Algemene Middelen																																																
Doel	Tot en met 2017 wordt een afbouwend bedrag beschikbaar gesteld voor de exploitatie.																																																
Voeding	Niet meer van toepassing																																																
Meerjarenraming	<table><tr><td></td><td>2014</td><td>2015</td><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td></tr><tr><td>Stand 1/1</td><td>749.786</td><td>247.174</td><td>100.000</td><td>25.000</td><td>0</td></tr><tr><td>Toevoegingen</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Onttrekkingen</td><td>-253.208</td><td>-125.000</td><td>-75.000</td><td>-25.000</td><td>0</td></tr><tr><td>Claims</td><td>-249.404</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Aanpassingen</td><td></td><td>-22.174</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Stand 31/12</td><td>247.174</td><td>100.000</td><td>25.000</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>								2014	2015	2016	2017	2018	Stand 1/1	749.786	247.174	100.000	25.000	0	Toevoegingen						Onttrekkingen	-253.208	-125.000	-75.000	-25.000	0	Claims	-249.404					Aanpassingen		-22.174				Stand 31/12	247.174	100.000	25.000	0	0
		2014	2015	2016	2017	2018																																											
	Stand 1/1	749.786	247.174	100.000	25.000	0																																											
	Toevoegingen																																																
	Onttrekkingen	-253.208	-125.000	-75.000	-25.000	0																																											
	Claims	-249.404																																															
	Aanpassingen		-22.174																																														
Stand 31/12	247.174	100.000	25.000	0	0																																												
Noodzakelijk niveau	Eind 2015 moet het saldo € 100.000 bedragen om de toekomstige onttrekkingen te kunnen dekken.																																																
Claims	Aan de belastingdienst is in 2014 een bedrag terugbetaald.																																																
Handhaven/ opheffen	Eind 2017 verliest de reserve zijn doel en kan dan worden opgeheven.																																																
Voorstel	Handhaven tot eind 2017. Het overschot in deze reserve kan worden toegevoegd aan de reserve Woon- en leefomgeving.																																																

5.2 Overzicht voorzieningen

Naam van de voorzieningen		APPA-regeling																																															
Programma:	Algemene middelen.																																																
Doel	Deze voorziening is ingesteld voor het afdekken van het risico op (overdracht c.q. uitbetalen van) pensioenaanspraken voor voormalige wethouders en gebaseerd op wettelijke verplichtingen.																																																
Voeding	Jaarlijks wordt berekend welke bijdrage aan de voorziening moet worden toegevoegd om de toekomstige pensioenaanspraken van voormalige wethouders te kunnen betalen.																																																
Meerjarenraming	<table><tr><td></td><td>2014</td><td>2015</td><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td></tr><tr><td>Stand 1/1</td><td>900.840</td><td>927.953</td><td>915.453</td><td>902.653</td><td>869.153</td></tr><tr><td>Toevoegingen</td><td>58.308</td><td>22.000</td><td>22.000</td><td>11.000</td><td>0</td></tr><tr><td>Onttrekkingen</td><td>-31.195</td><td>-34.500</td><td>-34.800</td><td>-44.500</td><td>-54.500</td></tr><tr><td>Claims</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Aanpassingen</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Stand 31/12</td><td>927.953</td><td>915.453</td><td>902.653</td><td>869.153</td><td>814.653</td></tr></table>								2014	2015	2016	2017	2018	Stand 1/1	900.840	927.953	915.453	902.653	869.153	Toevoegingen	58.308	22.000	22.000	11.000	0	Onttrekkingen	-31.195	-34.500	-34.800	-44.500	-54.500	Claims						Aanpassingen						Stand 31/12	927.953	915.453	902.653	869.153	814.653
		2014	2015	2016	2017	2018																																											
	Stand 1/1	900.840	927.953	915.453	902.653	869.153																																											
	Toevoegingen	58.308	22.000	22.000	11.000	0																																											
	Onttrekkingen	-31.195	-34.500	-34.800	-44.500	-54.500																																											
	Claims																																																
	Aanpassingen																																																
Stand 31/12	927.953	915.453	902.653	869.153	814.653																																												
Noodzakelijk niveau	Jaarlijks wordt het noodzakelijke niveau vastgesteld op basis van een actuariële berekening. Hierbij wordt dan rekening gehouden met de factoren zoals rente, sterftekansen en kostenopslagen.																																																
Claims																																																	
Handhaven/ opheffen	.																																																
Voorstel	Handhaven.																																																

Naam van de voorzieningen		Bouwgrondexploitatie				
Programma:	Werk/bouwen, wonen en milieu.					
Doel	Het afdekken van de verwachte toekomstige risico's in de exploitatieopzetten bouwgronden.					
Voeding	- De jaarlijks toevoeging om de contante waarde van de voorziening op niveau te houden. - Jaarlijks wordt bij de actualisatie van de exploitatieopzetten getoetst of het saldo van de voorziening toereikend is om de verwachte risico's als totaal af te dekken.					
Meerjarenraming						
		2014	2015	2016	2017	2018
	Stand 1/1	498.600	557.173	557.173	557.173	557.173
	Op niveau brengen van 31/12	15.017				
	Toevoegingen	43.556				
	Onttrekkingen					
	Claims					
	Aanpassingen					
	Stand 31/12	557.173	557.173	557.173	557.173	557.173
Noodzakelijk niveau	Zal op de gronde dynamische kostprijsberekening jaarlijks worden berekend.					
Claims	Naam plan		contante waarde 31/12/2014	actualisatie stand laatst dynamische berekening	contante waarde 31/12/2014	
	· IEGG – Bedrijventerrein Nieuw-Balinge		44.798	6.067	50.865	
	· IEGG – Inbreiding Bovensmilde		46.427	29.915	76.342	
	· IEGG – Witteveen		6.676	17.464	24.140	
	· NIEGG – Hoofdstraat 34, Westerbork		415.716	-9.890	405.826	
	Totaal		513.617	43.556	557.173	
Handhaven/opheffen	Zolang plannen nog niet definitief zijn afgerond kunnen er ontwikkelingen plaatsvinden die het resultaat positief kunnen beïnvloeden.					
Voorstel	Handhaven en jaarlijks de contante waarde van de voorziening op niveau houden.					